

1

Dia de mudança

Escotar

pista 1

1 Escolta amb atenció la gravació i respon.

- Quantes persones han parlat? Conversen entre elles?
- Qui deixa el missatge nou? A qui va dirigit?

2 Torna a escoltar el missatge i completa.

Joan invita _____ a _____ a la casa nova el _____. L'adreça és _____. Enric ha de recordar portar _____.

Parlar

3 Fixa't en l'escena anterior i explica.

- En què consisteix fer una mudança?
- Com organitzaries els objectes de la teua habitació per traslladar-los a una altra casa?

4 Tria un objecte d'aquesta habitació i dóna pistes perquè els teus companys l'endevinen.

Pots descriure'l o explicar la seua utilitat, però no dir-ne el nom.

Exemple ► *Hi ha un aparell que serveix per a fer llum...*

5 EDUCACIÓ CÍVICA. Col·labore a casa.

Parleu sobre les activitats de casa en què col·laboreu.

Expliqueu si penseu que és important col·laborar-hi i per què.

Escriure

6 Pensa i escriu una nota breu per adherir-la a la caixa de la làmina on posa FRÀGIL, amb la informació següent.

- Contingut de la caixa.
- Precaucions per a transportar-la.

SABER FER

TASCA FINAL

Escriure un correu electrònic

- Què és un correu electrònic? En què s'assembla i en què es diferencia d'una carta o d'una postal?
- A qui escriuries un correu? Per què?
Què necessites per a fer-ho?

Practicaràs l'escriptura d'un correu electrònic. De segur que tens alguna cosa interessant per a comunicar a algú!

La casa abandonada

DIFICULTATS DE LECTURA

- ▶ A vegades **qu** i **gu** es pronuncien com un únic so (*quimono*, *guinyol*), és a dir, com a dígrafs, i altres vegades com a dos sons diferents (*quatre*, *guapo*).
- ▶ Localitza en la lectura les paraules amb els grups **qu** i **gu** i fixa't bé si els has de llegir com a dígrafs o no.

Realment estava feta una porqueria. La casa, no la princesa. La princesa semblava neteta o, almenys, devia tindre molt neta la consciència, perquè dormia com un bebé. En canvi, la casa era un núvol de pols. Les plantes creixien lliures pertot arreu, els ocells feien niu dalt dels armaris i les serps treien el cap pels forats de les parets. Hi podies trobar qualsevol bestiola, excepte mosques, perquè les aranyes havien arribat abans i les seues teles s'estenien com xarxes mortals. Així i tot, la princesa roncava ben a gust, **aliena** a l'abandó.

El príncep va pensar el disgust que s'enduria la princesa quan es despertara i vera aquella casa tan deixada. S'imaginava la princesa de ben menuda, corrent pels passadissos, guardant als calaixos les seues coses secretes o jugant a conillets a amagar darrere dels mobles. Ella ja tenia prou desgràcia, la pobra: mira que quedar encantada sense com va ni com ve per una fada envejosa i amargada, obligada a dormir cent anys sencers, sense suar amb la calor de l'estiu ni tremolar amb el fred de l'hivern. Ella, tan bonica, que a penes havia començat a divertir-se... Ni tan sols havia tingut temps de conèixer el món,

ni d'aprendre ni de protestar. La princesa, pobreta, poques coses tenia a contar.

Per això el príncep va prendre una decisió heroica. Si hem de ser sincers, pocs homes farien una cosa semblant, només els valents de veritat, els que no tenen por de plorar per l'al·lèrgia ni de fer-se malbé les mans amb el lleixiu. Es llevà la capa, l'arma i la corretja, s'arromangà, agafà aire, es nugà un mocador al cap i es posà a netejar. El plomall del seu barret el va fer servir de granera i la seua pròpia capa, de drap. Va escopir per donar lluentor als vidres de les finestres, s'agenollà per netejar el terra i les parets, amb l'espasa arrancà les teranyines i amb l'alé netejà la superfície dels espills.

El príncep fregà, esternudà de tanta pols com alçava, mentre amb els ulls, nadant en llàgrimes, cantava:

–Ai, què donaria per un bes de la dorment...

Per un bes de la somiadora...

Ai, per un bes, per un bes...

Ai! Per un bes de la meua senyora...

Jo donaria el món sencer!

I la casa cantava amb ell.

Quan la princesa va obrir els ulls després de sentir cosquerelles als llavis, va vore, entre la resplendor de la casa acabadeta de netejar, un xicot amb els cabells desordenats. Li agradà aquella pell bruta, la ronya d'aquelles ungles, aquell descosit en la roba tacada... El xicot li somreia i mirava al seu voltant, satisfet. Ella va comprendre de seguida la seua gesta. Davant un príncep així no és gens estrany que la princesa sentira l'amor per primera vegada.

aliena: sense notar-ho, sense sentir que en forma part.

lleixiu: líquid que s'utilitza per a llavar la roba i deixar-la més blanca.

plomall: conjunt de plomes.

alé: aire que es fa quan es respira.

gesta: acció pròpia dels herois, dels valents.

DIFICULTATS D'ESCRITURA

- Completa amb les grafies que corresponga. Després, localitza les paraules en la lectura i comprova que les has escrites correctament.

■ con★ciència	■ hi★ern
■ passadi★os	■ esc★pir

Competència lectora

- 1** Tria'n un i justifica la resposta. En quin d'aquests contes clàssics estan inspirats els personatges de la lectura?

- 2** Explica com estava la casa de la princesa i per què.

- 3** Respon.

- Quina va ser la decisió heroica que prengué el príncep?
Per què decidí fer-ho?
- Per a què va utilitzar la capa i l'espasa? Com va agranar el terra?
- Què feia alhora que netejava? Què deia la cançó?

- 4** Tria l'escena que representa el final del conte i explica. Què va sentir la princesa en veure el príncep?

- 5** Completa per elaborar un resum del conte.

El príncep arribà a la casa de la princesa i _____. Aleshores
va decidir _____. Al final _____.

- 6** Comenta amb els companys i les companyes.

- Què et sembla el comportament del príncep? El qualificaries de valent i heroic o et sembla normal? Per què?
- Què t'ha agradat més d'aquesta versió del conte clàssic? I menys?

1 Tria i completa amb la paraula que corresponga seguint el codi de colors.

 finestra barana reixa

 claraboia ximenera bústia

 porta teulada mirador

 garatge tanca balcó

- Cada dia el iaio baixa agarrat de la de l'escala a arreplegar el correu de la .
- Adela prefereix mirar el paisatge des de la que eixir al .
- Quan entres el cotxe al , no oblidés tancar la de l'entrada.
- Van obrir una a la de la casa perquè hi entrara més llum.

2 Digues el nom de tres estances distintes de l'interior d'una casa.

EL DICCIONARI

El **diccionari** és el llibre que recull les paraules d'una llengua i els seus **significats**. En el diccionari, les paraules estan ordenades alfabèticament.

3 Ordena aquestes paraules tal com figuren en el diccionari.

☐ cabanya ☐ terrat ☐ tanca ☐ corredor ☐ claraboia

4 Pensa i relaciona. Amb quina forma estan aquestes paraules en el diccionari?

1 Adjectius	☐ En infinitiu.
2 Verbs	☐ En masculí singular.
3 Substantius	☐ En singular.

AMPLIE EL VOCABULARI

5 Explica el significat de les expressions destacades.

- Va fer una festa i **tirà la casa per la finestra**.
- Ferran ix molt: **no para en torreta**.
- Fa tres dies que no isc i em **cau la casa damunt**.

Les llengües d'Espanya

A més del castellà, que es parla a tot Espanya, hi ha comunitats autònomes on es parlen altres llengües. Per exemple, a la Comunitat Valenciana parlem en valencià, a Galícia parlen en gallec, al País Basc parlen en èuscar o basc...

Totes les llengües que es parlen a Espanya, llevat de l'èuscar, provenen de la mateixa llengua: el llatí.

El valencià

Entre el valencià i la resta de llengües procedents del llatí, com el castellà o el gallec, hi ha semblances, però també algunes diferències que afecten els sons, les lletres i les paraules. Per exemple, la **j** no sona igual en castellà que en valencià; la lletra **ç** del valencià no existeix ni en castellà ni en gallec; la paraula *cadira*, en castellà es diu *silla* i en gallec *cadeira*, etc.

VALENCIÀ ► *Hi ha un gat a la teulada.*

GALLEC ► *Hai un gato no tellado.*

CASTELLÀ ► *Hay un gato en el tejado.*

A més del castellà, que es parla a tot Espanya, hi ha comunitats autònomes on es parlen altres llengües, com ara la Comunitat Valenciana on es parla en valencià. Llevat de l'èuscar o basc, totes les llengües que es parlen a Espanya provenen del llatí.

El **valencià** té uns sons, unes lletres i unes paraules pròpies que el diferencien de la resta de llengües d'Espanya procedents del llatí.

1 Fixa't en el text que figura en l'envàs d'aquest producte i respon.

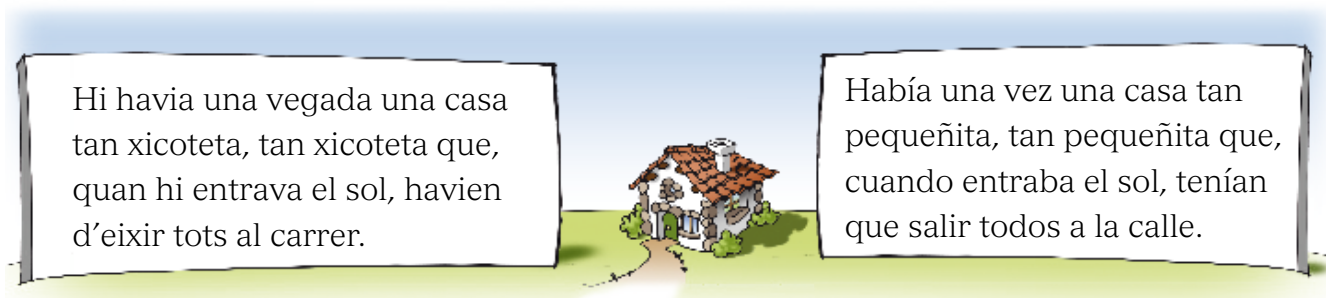
- Quantes llengües s'hi han utilitzat?
- Quin d'aquests enunciats està en èuscar?
- Quines llengües s'assemblen més entre si?
A què creus que és degut?

2 Escriu les paraules valencianes equivalents a aquestes castellanes.

EN CASTELLÀ	llave	horno	cuchara	ratón	pelota
EN VALENCIÀ	____	____	____	____	____

3 Localitza en els textos almenys una diferència de cada tipus entre el valencià i el castellà.

Hi havia una vegada una casa tan xicoteta, tan xicoteta que, quan hi entrava el sol, havien d'eixir tots al carrer.

Había una vez una casa tan pequeña, tan pequeña que, cuando entraba el sol, tenían que salir todos a la calle.

SONS ►

LLETRES ►

PARAULES ►

4 Resol les endevinalles següents. Quines llengües són? Després, localitza en un mapa d'Espanya on es parla cada idioma.

Ben prop del golf de Biscaia una llengua antiga hi ha que amb *Egun* on diu «Bon dia» i amb *zorionak*, «felicitats».

?

Una llengua de llegenda queda al nord de Portugal. Quan tenen por tenen *medo* i *falen* per parlar.

EM FIXE EN LA LLENGUA

5 Llig el diàleg i respon.

- Quina paraula de les que es diuen és incorrecta en valencià?
- A quina llengua pertany aquesta paraula?

6 Copia substituint les paraules destacades per les equivalents valencianes.

- L'*alfombra* està bruta.
- La *bombilla* s'ha fos.
- Hui dinarem al *comedor*.
- El *pasillo* de casa és llarg.

Has tancat bé el grifo del bany?

Vols dir l'aixeta!

Representa el mateix so la lletra **c** de *cara* que la **c** de *cendra*?

Les lletres o grafies són els signes amb què representem els sons per escrit.

Hi ha sons que es representen amb una sola lletra (**p**, **t**, **m**...) i d'altres que poden ser representats per més d'una lletra.

Sons	Lletres	Ús de cada lletra
So G de <i>gol</i>	g i gu	g davant de a , o , u / gu davant de e , i .
So K de <i>casa</i>	c i qu	c davant de a , o , u / qu davant de e , i .
So R forta de <i>rus</i>	r i rr	rr entre vocals (<i>serra</i>) / r a l'inici de paraula i després de consonant (<i>roda</i> , <i>enreixat</i>).

A vegades una mateixa lletra pot representar sons diferents (la **s** de *sabata* i la **s** de *rosa*; la **g** de *got* i la **g** de *gerro*...).

Altres vegades dues lletres juntes representen un únic so. Aquests grups de lletres són els dígrafs: **ll**, **ny**, **ss**, **qu**, **tx**...

1 Llig les paraules següents i marca la casella que corresponga per a cada lletra.

■ rosa   ■ portalada   ■ sabata   ■ tap   ■ bola   ■ tassó

	p	o	r	a	s	t
REPRESENTA UN ÚNIC SO						
REPRESENTA MÉS D'UN SO						

2 Localitza en el text tres paraules amb cada so i escriu-les on corresponga.

Quin dilema!

Els pares de Raquel li han comprat unes caixes de plàstic perquè hi guarde els joguets que ja no vulga. Raquel no sap si posar-hi la cuineta, el carret de les nines, el robot de peces enroscades, el gos de peluix o els guinyols. Que difícil!

PARAULES AMB EL SO **K** DE CASA

_____

PARAULES AMB EL SO **G** DE GOL

_____

3 Completa amb la grafia que corresponga.

Recorda que **ç/c** i **j/g** s'usen seguint les mateixes normes que **c/qu** i **g/gu**.

ç / c	►	eri*	*istella	ca*adora	for*ut	*eba
j / g	►	*irafa	pi*ama	con*elador	pen*oll	*uliol

4 Copia les paraules que tenen dígraf i encercla'l.

Canvies de casa o de despatx?

Transports EL MUSSOL,
ho traslladem tot a molt bon preu!

Visita'ns al carrer de
Picanya número quinze.
T'esperem!

5 PER A PENSAR. Pensa i respon. Quina lletra no representa cap so en valencià? Posa'n exemples.

6 DICTAT. Prepara el dictat per fer-lo en el quadern.

Fixa't en quina grafia representa cada so.

Obres de rehabilitació

L'ajuntament s'ha quedat una casa senyorial molt antiga del carrer Major. Segons sembla, volen rehabilitar-la i convertir-la en el centre cultural municipal. Si tot va bé, les obres començaran l'onze d'octubre i finalitzaran el dèsset de gener. Quines ganes que tinc que la inauguren!

APRENC A ESCRIURE MILLOR

ORTOGRAFIA VISUAL	
bola	vola
maça	massa
cent	sent

7 Completa amb la paraula corresponent de cada parell.

Si et cal, consulta el diccionari.

- Mira com   aquell ocell!
- Aquest estant està   alt.
- El iaio no   bé el que dius.

8 Escriu una oració amb les paraules que no has utilitzat.

Escriure un correu electrònic

Un correu electrònic és un tipus de text semblant a la carta, però que s'escriu a l'ordinador i s'envia a través d'Internet. Et proposem escriure un correu en què contes la tornada a l'escola després de les vacances. Saps com fer-ho?

**Prepara →
el teu treball**

1 Relaciona amb números. Què hi ha en cada apartat del correu electrònic?

- ☐ salutació   ☐ destinatari   ☐ tema del text
☐ firma   ☐ comiat   ☐ text del missatge

1	Per a: diana@mail.com
2	Assumpte: A la nova casa
3	Estimada cosina,
4	Tinc un fum de coses per contar-te. Ens hem mudat a la casa nova. Quan vénis a visitar-nos?
5	Una abraçada.
6	Adrià

2 Tria la persona a qui escriuràs el correu electrònic i demana-li l'adreça.

3 Pensa què contaràs en el correu.

Li pots contar alguna anècdota del primer dia d'escola: Què vas fer? Com et vas sentir? Com és la nova aula? Quins mestres tens?...

**Demostra →
que ho saps fer**

4 USA LES TIC. Escriu el missatge a la persona triada per contar-li la tornada a l'escola.

- No oblidis completar cap apartat dels treballats en l'activitat 1.
- Abans d'enviar-lo, revisa i corregeix el que has escrit: S'entén bé el que vols dir?

ACTIVITATS FINALS

- 1** Explica. Què són aquests elements de la casa i on es troben?

■ balcó   ■ tanca   ■ ximenera

- 2** Tria. Amb quina de les tres formes es troba cada paraula en el diccionari?

germanes - germà - germans

estrets - estreta - estret

escollint - esculls - escollir

- 3** Busca les paraules següents en el diccionari i copia'n la definició.

■ escala   ■ poltre   ■ cirerer

- 4** Digues en quina llengua està escrit cada missatge i escriu-lo en valencià.

■ castellà   ■ èuscar o basc   ■ gallec

- 5** Digues quins sons representen les lletres destacades.

Un ratolí passà
corrent per damunt
de la barana.

La pomera de l'horta
ens ha donat només
una cistella de pomes
aquest any.

REPÀS ACUMULATIU

- 6** Escriu cada paraula on corresponga segons la forma de l'article.

■ cotxe   ■ porta   ■ escola

Està prohibit aparcar el _____
a la _____ de l'_____.

- 7** Escriu tres substantius i digues en quin gènere i nombre estan.

Demostra el teu talent

- 8** Tria i resol l'activitat que més t'agrade.

A. Investiga, amb l'ajuda d'Internet i d'un adult, com se saluden i s'acomiaden les persones en basc i en gallec.

B. Joga amb els companys a inventar paraules amb el so K i amb el so G. Escriu-les i definiu-les com si formaren part d'un diccionari.